

Galatians

Πρὸς Γαλάτας

- 1** Παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀνθρώπου
 3 ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ
 3 καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν,
 3 **2** καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοὶ
 ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας,
3 χάρις ὑμῖν ^{Split} καὶ εἰρήνη ^{Split} ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
 3 **4** τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν,
 4 ὅπως ἐξέλθῃται ἡμᾶς ἐκ τοῦ αἰῶνος τοῦ ἐνεστῶτος πονηροῦ
 5 κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν,
 4 **5** ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.
6 Θαυμάζω
 3 ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθεσθε
 4 ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι [Χριστοῦ] εἰς ^{Emb} ἕτερον ^{Emb} εὐαγγέλιον,
7 ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο,
 3 εἰ μὴ τινές εἰσιν ^{Split} οἱ ταρασσόντες ὑμᾶς
 4 καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. ^{Split}
8 ἀλλὰ ^{Sit} καὶ ἐὰν ^{Emb} ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ^{Emb} ἐξ οὐρανοῦ ^{Emb} εὐαγγελίζηται [ὑμῖν]
 3 παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ^{Sit}
 ἀνάθεμα ἔστω.
9 ^{Sit} ὡς προειρήκαμεν
 καὶ ἄρτι πάλιν λέγω, ^{Sit}
^{Sit} εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ^{Sit}
 ἀνάθεμα ἔστω.
10 ^{Sit} Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους ^{Split} πείθω ^{Split} ἢ τὸν θεόν; ^{Split}
 2 ἢ ζητῶ
 3 ἀνθρώποις ἀρέσκειν;
^{Sit} T-H εἰ ἔτι ^{Emb} ἀνθρώποις ἠροεσκον, ^{Sit} T-H
^{Emb} Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην.
11 Γνωρίζω γὰρ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθὲν ὑπ' ἐμοῦ
 3 ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον·
12 οὐδὲ γὰρ ^{Top} ἐγὼ ^{Top} παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ
 2 οὔτε ἐδιδάχθην
 3 ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ.
13 Ἦκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ,
 3 ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ
 3 καὶ ἐπόρθουν αὐτήν,
14 καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ
 4 ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου,
 3 περισσοτέρως ζηλωτῆς ὑπάρχων ^{Split} τῶν ^{Emb} πατρικῶν μου ^{Emb} παραδόσεων. ^{Split}
15 ^{Sit} ὅτε δὲ ^{Sit} εὐδόκησεν [ὁ θεός]
 4 ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρὸς μου
 4 καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ
 3 **16** ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί,
 4 ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ^{Sit}
 εὐθέως οὐ προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι
 2 **17** οὐδὲ ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα ^{Emb} πρὸς τοὺς ^{Emb} πρὸ ἐμοῦ ^{Emb} ἀποστόλους,
 2 ἀλλὰ ἀπήλθον εἰς Ἀραβίαν
 2 καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν.
18 Ἔπειτα ^{Sit} μετὰ ἔτη τρία ^{Sit} ἀνήλθον εἰς Ἱεροσόλυμα
 3 ἵστορήσαι Κηρᾶν

14 ἀλλ' ^{Sit} ὅτε εἶδον
³ ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, ^{Sit}
² εἶπον τῷ Κηρᾷ ἔμπροσθεν πάντων,
^{Sit} **Εἰ** ^{Top} οὐ ^{Emb} Ἰουδαίος ^{Emb} ὑπάρχων
³ ^{Emb} ἔθνικῶς καὶ οὐχὶ Ἰουδαϊκῶς ^{Emb} ζῆς, ^{Sit}
 πῶς ^{Top} τὰ ἔθνη ^{Top} ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν;
15 ^{Top} Ἡμεῖς ^{Emb} ἤρυσαι ^{Emb} Ἰουδαίους καὶ οὐκ ^{Emb} ἐξ ^{Emb} ἐθνῶν ^{Emb} ἁμαρτωλοί·
16 εἰδότες [δὲ]
³ ὅτι οὐ δικαιούται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου
⁴ ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ ἡμεῖς ^{Sit} εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν,
³ ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου,
⁴ ὅτι ^{Sit} ἐξ ἔργων νόμου ^{Sit} οὐ ^{Sit} δικαιώσεται ^{Sit} πᾶσα ^{Sit} σὰρξ.
17 ^{Sit} εἰ ^{Sit} δὲ ^{Sit} ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ
³ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί, ^{Sit}
 ἄρα ^{Top} Χριστὸς ἁμαρτίας ^{Sit} διάκονος;
² μὴ γένοιτο.
18 ^{Sit} εἰ ^{Sit} γὰρ ^{L-Dis} αὐτὸς ^{Sit} ἅ κατέλυσεν ^{L-Dis} ταῦτα ^{Top+} πάλιν ^{Sit} οἰκοδομῶ, ^{Sit}
 παραβάτην ἑμαυτὸν συνιστάνω.
19 ^{Top} ἐγὼ γὰρ διὰ νόμον ^{Sit} νόμῳ ^{Sit} ἀπέθανον,
³ ἵνα ^{Sit} θεῷ ^{Sit} ζήσω.
 * Χριστῷ συνεσταύρωμαι *
² **20** ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ,
² ζῆ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός·
^{Top} ὁ ^{Top} δὲ ^{Top} νῦν ^{Sit} ζῶ ἐν σαρκί, ^{Top}
 ἐν πίστει ^{Sit} ζῶ ^{App} τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
³ τοῦ ^{Sit} ἀγαπήσαντός ^{Sit} με
⁴ καὶ ^{Sit} παραδόντος ^{Sit} ἑαυτὸν ^{Sit} ὑπὲρ ^{Sit} ἐμοῦ, ^{App}
² **21** οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ·
^{Sit} εἰ ^{Sit} γὰρ ^{Emb} διὰ νόμον ^{Emb} δικαιοσύνη, ^{Sit}
 ἄρα ^{Top} Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.
3 ^{Sit} Ὡ ^{Sit} ἀνόητοι ^{Sit} Γαλάται, ^{Sit} τίς ^{Sit} ὑμᾶς ἐβάσκανεν,
³ οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς ^{Top} Ἰησοῦς Χριστὸς ^{Top} προεγράφη
⁴ ἐσταυρωμένος;
2 ^{Cata} τοῦτο ^{Cata} μόνον ^{Cata} θέλω ^{Sit} μαθεῖν ^{Sit} ἀφ' ὑμῶν·
^{CataRef} ἐξ ἔργων νόμου ^{Sit} τὸ πνεῦμα ^{Sit} ἐλάβετε
³ ^{Split} ἢ ^{Sit} ἐξ ἀκοῆς πίστεως; ^{CataRef} ^{Split}
3 οὕτως ἀνόητοί ^{Sit} ἐστε,
 ἐναρξάμενοι πνεύματι
^{Sit} νῦν ^{Sit} σαρκὶ ^{Sit} ἐπιτελεῖσθε;
4 ^{Sit} τσαῦτα ^{Sit} ἐπάθετε ^{Sit} εἰκῆ;
³ εἶ γε καὶ εἰκῆ.
5 ^{Top} ὁ ^{Top} οὖν ^{Top} ἐπιχορηγῶν ^{Top} ὑμῖν τὸ πνεῦμα
³ καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ^{Top}
 ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
6 ^{Sit} καθὼς ^{Top} Ἀβραὰμ ^{Sit} ἐπίστευσεν ^{Sit} τῷ ^{Sit} θεῷ,
³ ^{Sit} καὶ ^{Sit} ἐλογίσθη ^{Sit} αὐτῷ ^{Sit} εἰς ^{Sit} δικαιοσύνην, ^{Sit}
² **7** Γινώσκετε ἄρα
³ ὅτι ^{L-Dis} οἱ ^{L-Dis} ἐκ πίστεως, ^{L-Dis} οὗτοι ^{Top+} υἱοὶ ^{Split} εἰσιν ^{Split} Ἀβραάμ.
8 προῖδουσα δὲ ἡ γραφή
³ ὅτι ^{Sit} ἐκ πίστεως ^{Sit} δικαιοὶ τὰ ἔθνη ^{Th+} ὁ θεός, ^{Th+}
² προεηγγελίστατο τῷ Ἀβραάμ
³ ὅτι ^{Sit} Ἐνευλογηθήσονται ^{Sit} ἐν ^{Sit} σοὶ ^{Sit} πάντα ^{Sit} τὰ ^{Sit} ἔθνη·
9 ὥστε ^{Sit} οἱ ^{Sit} ἐκ πίστεως ^{Sit} εὐλογοῦνται ^{Sit} σὺν τῷ ^{Emb} πιστῷ ^{Sit} Ἀβραάμ.

- 10 ^{Top} ὅσοι γὰρ ^{Emb Top} ἐξ ἔργων νόμου ^{Emb} εἰσίν, ^{Top} ὑπὸ κατάραν εἰσίν·
 2 γέγραπται γὰρ
 2 ὅτι **Ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει**
 3 **πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου**
 4 **τοῦ ποιῆσαι αὐτά.**
- 11 ὅτι δὲ ^{Top Sit} ἐν νόμῳ ^{Sit} οὐδεὶς ^{Constit} δικαιούται παρὰ τῷ θεῷ ^{Top} δῆλον,
 3 ὅτι ^{Top} **Ὁ δίκαιος** ^{Top} **ἐκ πίστεως** **ζήσεται.**
- 12 ^{Top} ὁ δὲ ^{Top} νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως,
 ἀλλ' ^{*} ^{Top} **Ὁ ποιῶν** ^{Th+} αὐτὰ ^{*} ^{Top} **ζήσεται ἐν αὐτοῖς.**
- 13 ^{Top} Χριστὸς ^{Top} ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου
 4 γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάραν,
 3 ὅτι γέγραπται,
 2 **Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου,**
 3 **14** ἵνα ^{Top} εἰς τὰ ἔθνη ^{Top} ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ γένηται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
 3 ἵνα ^{Top} τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος ^{Top} λάβωμεν διὰ τῆς πίστεως.
- 15 Ἀδελφοί, κατὰ ἄνθρωπον λέγω·
 ὅμως ^{Emb} ἀνθρώπου κεκυρωμένην ^{Emb} διαθήκην ^{Constit} οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται.
- 16 τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐρρέθησαν αἱ ἐπαγγελίαι
 3 ^{Split} καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. ^{Split}
 2 οὐ λέγει, **Καὶ τοῖς σπέρμασιν,** ὡς ἐπὶ πολλῶν
 3 ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός, **Καὶ τῷ σπέρματί σου,**
 4 ὃς ἐστὶν Χριστός.
- 17 ^{Cata} τοῦτο δὲ λέγω·
^{CataRef Top} διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ^{Top}
 ὁ ^{Emb} μετὰ τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γεγονώς ^{Emb} νόμος οὐκ ἀκυροῖ
 3 εἰς τὸ καταργῆσαι τὴν ἐπαγγελίαν. ^{CataRef}
- 18 ^{Sit} εἰ γὰρ ^{Emb Sit} ἐκ νόμου ^{Emb} ἡ κληρονομία, ^{Sit}
 οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας·
^{Top} τῷ δὲ ^{Top} Ἀβραάμ **δι'** ἐπαγγελίας **κεχώρισται ὁ θεός.**
- 19 Τί οὖν ὁ νόμος;
 τῶν παραβάσεων χάριν προσετέθη,
 3 ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα **ᾧ ἐπήγγελται,**
 4 διαταγείς δι' ἀγγέλων **ἐν χειρὶ μεσίτου.**
- 20 ^{Top} ὁ δὲ ^{Top} μεσίτης **ἑνός** οὐκ ἔστιν,
^{Top} ὁ δὲ ^{Top} θεός **εἷς ἐστίν.**
- 21 ^{Top} Ὁ οὖν ^{Top} νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν [τοῦ θεοῦ];
 2 μὴ γένοιτο.
^{Sit} εἰ γὰρ ^{Sit} ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζωοποιῆσαι, ^{Sit}
 ὄντως ἐκ νόμου ἂν ἦν ἡ δικαιοσύνη·
 2 **22** ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφή τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν,
 3 ἵνα ^{Top} ἡ ἐπαγγελία ^{Top} ἐκ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ **δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν.**
- 23 ^{Sit} Πρὸ τοῦ ^{Sit} δὲ ^{Sit} ἐλθεῖν τὴν πίστιν ^{Sit}
 ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα
 3 συγκλειόμενοι εἰς τὴν ^{Emb} μέλλουσαν ^{Emb Split} πίστιν ^{Emb Split} ἀποκαλυφθῆναι,
- 24 ὥστε ^{Top} ὁ νόμος ^{Top} παιδαγωγὸς ἡμῶν **γένονεν εἰς Χριστόν,**
 3 ἵνα **ἐκ πίστεως** δικαιωθῶμεν·
- 25 ἐλθούσης δὲ τῆς πίστεως
 οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν.
- 26 ^{Top} Πάντες γὰρ **υἱοὶ θεοῦ** ἐστε διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
- 27 ^{Top} ὅσοι γὰρ ^{Top} εἰς Χριστόν ^{Emb} ἐβαπτίσθητε, ^{Top} Χριστόν **ἐνεδύσασθε.**
 2 **28** οὐκ ἐν Ἰουδαίῳ οὐδὲ Ἕλλην,
 2 οὐκ ἐν δούλῳ οὐδὲ ἐλεύθερος,
 2 οὐκ ἐν ἄρσεν καὶ θήλῳ·
^{Top} πάντες γὰρ ^{Top} ὑμεῖς **εἷς** ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.

29 Sit T-H *εἰ δὲ* Top Sit T-H *ὑμεῖς Χριστοῦ*, Sit T-H

ἄρα ^{Emb} τοῦ Ἀβραάμ ^{Emb} σπέρμα ^{Emb} ἐστέ, ^{R-Dis} κατ' ἐπαγγελίαν ^{Emb} κληρονόμοι. ^{R-Dis}

4 Λέγω δέ,

Sit ἐφ' ὅσον χρόνον Top ὁ κληρονόμος Top ^{Emb} νηπίός ^{Emb} ἐστίν, Sit

Constit οὐδὲν διαφέρει δούλου

³ κύριος πάντων ὢν,

2 ἀλλὰ ³ ὑπὸ ἐπιτρόπους ^{Split} ἐστίν ^{Split} καὶ οἰκονόμους ^{Split}

³ ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρὸς.

3 Sit οὕτως Top καὶ ἡμεῖς, Top Sit ὅτε ἦμεν νηπίοι, Sit

³ ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεθα δεδουλωμένοι.

4 Sit ὅτε δὲ Sit ἦλθεν τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, Sit

² ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ,

⁴ γενόμενον ἐκ γυναικός,

⁴ γενόμενον ὑπὸ νόμον,

³ **5** ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ^{R-Dis} ἐξαγοράσῃ. ^{R-Dis}

³ ἵνα ^{Emb} τὴν υἰοθεσίαν ^{Emb} ἀπολάβωμεν.

6 Sit Ὅτι δὲ Sit ἐστε υἱοί, Sit

² ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν

³ κράζον,

Αββα ὁ πατήρ.

7 ὥστε οὐκέτι εἰ δούλος ἀλλὰ υἱός·

Sit T-H *εἰ δὲ* Sit T-H *υἱός*, καὶ κληρονόμος διὰ θεοῦ.

8 Ἀλλὰ Sit τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν

² ἐδουλεύσατε τοῖς φύσει μὴ οὐσίς θεοῖς·

9 Sit νῦν δὲ γνόντες θεόν,

μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ,

πὼς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ^{Emb} ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ ^{Emb} στοιχεῖα

³ οἷς ^{Emb} πάλιν ἄνωθεν ^{Emb} δουλεύειν θέλετε;

10 ἡμέρας παρατηρεῖσθε ^{Split} καὶ μήνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς, ^{Split}

² **11** φοβοῦμαι ὑμᾶς

³ μή πως ^{Emb} εἰκῆ ^{Emb} κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς.

² **12** Γίνεσθε ὡς ἐγώ,

³ ὅτι Top κάγω ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί,

² δέομαι ὑμῶν.

Constit οὐδὲν με ἠδικήσατε·

² **13** οἴδατε δὲ

³ ὅτι ^{Emb} δι' ἀσθενίαν τῆς σαρκὸς ^{Emb} εὐγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον,

14 καὶ Top τὸν πειρασμὸν ὑμῶν ἐν τῇ σαρκί μου Top οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξεπτύσατε,

ἀλλὰ ^{Emb} ὡς ἄγγελον θεοῦ ^{Emb} ἐδέξασθέ με, ^{R-Dis} ὡς Χριστὸν Ἰησοῦν. ^{R-Dis}

15 ποῦ οὖν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν;

² μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν

³ ὅτι Sit εἰ δυνατὸν Sit

⁴ ^{Emb} τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ^{Emb} ἐξορύξαντες

⁵ ἐδώκατέ μοι.

16 ὥστε ^{Emb} ἐχθρὸς ὑμῶν ^{Emb} γέγονα

³ ἀληθεύων ὑμῖν;

² **17** ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς,

ἀλλὰ ^{Emb} ἐκκλείσαι ὑμᾶς ^{Emb} θέλουσιν,

³ ἵνα ^{Emb} αὐτοὺς ^{Emb} ζηλοῦτε·

18 καλὸν δὲ ζηλοῦσθαι ἐν καλῶ ^{Emb} πάντοτε ^{Emb}

³ καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς.

19 τέκνα μου, οὐς πάλιν ^{Emb} ὡδίνω ^{Emb}

³ μέχρις οὗ μορφωθῆ Χριστὸς ἐν ὑμῖν·

- 2 **20** ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι
3 καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου,
4 ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.
- 2 **21** Λέγετέ μοι, οἱ **Emb** ὑπὸ νόμον **Emb** θέλοντες εἶναι,
τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε;
- 2 **22** γέγραπται γάρ
ὅτι **Top** Ἀβραάμ **Emb** δύο υἱοὺς ἔσχεν,
3 **Top R-Dis** ἓνα ἐκ τῆς παιδίσκης
3 καὶ **Top** ἓνα ἐκ τῆς ἐλευθέρας. **R-Dis**
23 ἀλλ' **Top** ὁ μὲν **Top** ἐκ τῆς παιδίσκης **Top** **Emb** κατὰ σάρκα **Emb** γεγέννηται,
3 **Top** ὁ δὲ **Top** ἐκ τῆς ἐλευθέρας **Top** δι' ἐπαγγελίας.
- 2 **24** ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα·
Top+ αὗται γάρ εἰσιν δύο διαθήκαι,
3 **App Top** μία μὲν ἀπὸ ὄρους Σινᾶ
4 **Emb** εἰς δουλείαν γεννώσα,
3 ἣτις ἐστὶν Ἀγά. **App**
25 **Top** τὸ δὲ **Top** Ἀγάρ *** Top** Σινᾶ **Emb** ὄρος **Emb** ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ·
2 συστοιχεῖ δὲ τῇ **Emb** νῦν **Emb** Ἱερουσαλήμ,
2 δουλεύει γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς.
- 26** **Top** ἡ δὲ **Emb Top** ἄνω **Emb** Ἱερουσαλήμ **Top** ἐλευθέρᾳ ἐστίν,
2 ἣτις ἐστὶν μήτηρ ἡμῶν·
2 **27** γέγραπται γάρ,
2 **Emb** Εὐφράνθητι, στείρα ἢ οὐ τίκτουςα,
2 **Emb** ὀῆξον καὶ βόησον, ἢ οὐκ ὠδίνουσα·
3 **Emb** ὅτι **Emb** πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου
4 **Emb** μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
- 28** **Top** ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, **Emb** κατὰ Ἰσαὰκ ἐπαγγελίας **Emb** τέκνα ἐστέ.
- 29** ἀλλ' **L-Dis Sit** ὡςπερ τότε **Top** ὁ **Emb** κατὰ σάρκα **Emb** γεννηθεὶς **Top**
3 **Emb** ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, **L-Dis Sit**
Sit οὕτως καὶ νῦν.
- 30** ἀλλὰ τί λέγει ἡ γραφή;
2 **Emb** Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς·
2 **Emb** οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσει ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης
3 **Emb** μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας.
- 31** διό, ἀδελφοί, οὐκ ἐσμὲν **Emb** παιδίσκης **Emb** τέκνα
3 ἀλλὰ **Emb Split** τῆς ἐλευθέρας. **Emb Split**
- 5** τῇ ἐλευθερίᾳ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσεν·
2 στήκετε οὖν
καὶ μὴ **Emb** πάλιν **Emb** ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
- 2** **Emb** Ἴδε ἐγὼ **Emb** Παῦλος **Emb** λέγω ὑμῖν
ὅτι **Sit** ἐάν περιτέμνησθε, **Sit**
Top Χριστὸς **Top** ὑμᾶς **Constit** οὐδὲν ὠφελήσει.
- 2 **3** μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ
3 ὅτι **Emb** ὀφειλέτης ἐστὶν
4 **Emb** ὄλον τὸν νόμον ποιῆσαι.
- 2 **4** κατηγογήθητε ἀπὸ Χριστοῦ,
3 οἵτινες **Emb** ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε,
* τῆς χάριτος **Emb** ἐξεπέσατε. *
- 5** **Top** ἡμεῖς γὰρ **Emb** πνεύματι **Emb** ἐκ πίστεως **Emb** ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδεχόμεθα.
- 6** **Sit** ἐν γὰρ **Sit** Χριστῷ Ἰησοῦ **Sit** οὔτε περιτομῇ **Emb** τι ἰσχύει
4 **Split** οὔτε ἀκροβυστία **Split**
3 ἀλλὰ πίστις **Emb** δι' ἀγάπης **Emb** ἐνεργουμένη.
- 2 **7** Ἐτρέχετε **Emb** καλῶς·
Emb τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν

3 [τῆ] ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

8 ^{Top} ἡ πεισμονὴ ^{Top} οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς.

9 ^{Emb Top} μικρὰ ζύμη ^{Top} ὅλον τὸ φύραμα ζυμοί.

10 ^{Top} ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ

3 ὅτι ^{Constit} οὐδὲν ἄλλο ^{Constit} φρονήσετε·

^{Top} ὁ δὲ ^{Top} ταρασσῶν ὑμᾶς ^{Top} βαστάσει τὸ κρίμα,

3 ὅστις ἐὰν ᾗ.

11 ^{Top} ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, ^{Sit} εἰ ^{Emb} περιτομὴν ^{Sit} ἔτι κηρύσσω, ^{Sit} τί ἔτι διώκομαι;

2 ἄρα κατήρογται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.

2 12 ὄφελον

3 καὶ ἀποκόψονται οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς.

13 ^{Top} Ὑμεῖς γὰρ ^{Emb} ἐπ' ἐλευθερίᾳ ^{Emb} ἐκλήθητε, ἀδελφοί·

3 μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῆ σαρκί, ἀλλὰ ^{Emb} διὰ τῆς ἀγάπης ^{Emb} δουλεύετε ἀλλήλοις.

14 ^{Top} ὁ γὰρ ^{Emb Top} πᾶς ^{Top} νόμος ^{Top} ^{Cata} ἐν ^{Emb} ἐνὶ ^{Cata} λόγῳ ^{Cata} πεπλήρωται,

3 ^{CataRef} ἐν τῷ ^{CataRef} ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. ^{CataRef}

15 ^{Sit} εἰ δὲ ^{Sit} ἀλλήλους ^{Emb} δάκνετε καὶ κατεσθίετε, ^{Emb} ^{Sit}

2 βλέπετε

3 μὴ ὑπ' ἀλλήλων ἀναλωθῆτε.

2 16 Λέγω δέ,

^{Emb} πνεύματι περιπατεῖτε

καὶ ^{Emb} ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. *

17 ^{Top} ἡ γὰρ ^{Top} σὰρξ ^{Top} ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος,

3 ^{Top} τὸ δὲ ^{Top} πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκὸς,

^{Top+} ταῦτα γὰρ ἀλλήλοις ἀντίκειται,

3 ἵνα μὴ ^{L-Dis} ἂ ἐὰν θέλητε ^{L-Dis} ταῦτα ^{Emb} ποιῆτε.

18 ^{Sit} εἰ δὲ ^{Emb} πνεύματι ^{Sit} ἄγεσθε, ^{Sit}

2 οὐκ ἐστὲ ὑπὸ νόμον.

19 φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς,

3 ἅτινά ἐστιν πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια,

3 20 εἰδωλολατρία, φαρμακεία, ἐχθραὶ, ἔρις,

3 ζῆλος, θυμοί, ἐριθείαι, διχοστασίαι, αἰρέσεις,

3 21 φθόνοι, μέθαι, κῶμοι καὶ ^{Th+} τὰ ὅμοια τούτοις, ^{Th+}

2 ἃ προλέγω ὑμῖν,

4 καθὼς προεῖπον

3 ὅτι ^{Top} οἱ ^{Emb} τὰ τοιαῦτα ^{Emb} πράσσοντες ^{Top} βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν.

22 ^{Top} Ὁ δὲ ^{Top} καρπὸς τοῦ πνεύματος ^{Top} ἐστιν ἀγάπη χαρὰ εἰρήνη,

3 μακροθυμία χρηστότης ἀγαθωσύνη, πίστις

3 23 πραύτης ἐγκράτεια·

^{Top+} κατὰ τῶν τοιούτων ^{Top+} οὐκ ἐστιν νόμος.

24 ^{Top} οἱ δὲ ^{Top} τοῦ Χριστοῦ [Ἰησοῦ] ^{Top} * τὴν σάρκα ^{Emb} ἐσταύρωσαν

3 σὺν τοῖς παθήμασιν καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. *

25 ^{Sit} εἰ ζῶμεν πνεύματι, ^{Sit}

^{Emb} πνεύματι ^{Emb} καὶ στοιχῶμεν.

2 26 μὴ γινώμεθα κενόδοξοι,

3 ἀλλήλους προκαλούμενοι,

3 ἀλλήλοις φθονοῦντες.

6 Ἀδελφοί, ^{Sit} ἐὰν καὶ προλημφθῆ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ^{Sit}

^{Top} ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ ^{Top} καταρτίζετε ^{Th+} τὸν τοιοῦτον ^{Th+} ἐν πνεύματι πραύτητος,

3 σκοπῶν σεαυτὸν

4 μὴ ^{Emb} καὶ σὺ ^{Emb} πειρασθῆς.

2 ^{Emb} Ἀλλήλων ^{Emb} τὰ βάρη ^{Emb} βαστάζετε

καὶ ^{Sit} οὕτως ἀναπληρώσετε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ.

- 3 ^{Sit} εἰ γὰρ ^{Sit} δοκεῖ τις εἶναι τι ^{Constit} μηδὲν ὧν, ^{Sit}
 2 φρεναπαταῖ ἑαυτόν.
- 4 τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος,
 καὶ ^{Sit} τότε ^{Emb} εἰς ἑαυτόν μόνον ^{Emb} τὸ καύχημα ἔξει
 3 ^{Emb Split} καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον· ^{Emb Split}
- 5 ^{Top} ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει.
- 2 6 Κοινωνεῖτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον
 3 τῷ κατηχούντι ἐν πάσιν ἀγαθοῖς.
- 2 7 Μὴ πλανᾶσθε,
 * θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. *
 L-Dis ὁ γὰρ ^{L-Dis} ἐὰν σπειρῇ ἄνθρωπος, ^{L-Dis} ^{Top+} τοῦτο ^{L-Dis} καὶ θερίσει·
 3 8 ὅτι ^{Top} ὁ σπείρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ ^{Top}
 4 ^{Sit} ἐκ τῆς σαρκὸς ^{Sit} θερίσει φθοράν,
 3 ^{Top} ὁ δὲ ^{Top} σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα ^{Top}
 4 ^{Sit} ἐκ τοῦ πνεύματος ^{Sit} θερίσει ζωὴν αἰώνιον.
- 9 ^{Emb} τὸ δὲ ^{Emb} καλὸν ποιοῦντες μὴ ἐγκακῶμεν,
 * ^{Sit} καιρῷ γὰρ ^{Sit} ἰδίῳ θερίσομεν *
 3 μὴ ἐκλυόμενοι.
- 10 ἄρα οὖν ^{Sit} ὡς * καιρὸν ^{Emb} ἔχομεν, * ^{Sit}
 2 ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας,
 3 μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως.
- 2 11 **Ἴδετε** ^{Split} πηλίκους ὑμῖν ^{Split} γράμμασιν ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρὶ.
- 12 ^{L-Dis} ὅσοι θέλουσιν εὐπροσώπησαι ἐν σαρκί, ^{L-Dis}
 οὗτοι ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι,
 3 μόνον ἵνα * τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ ^{L-Dis} μὴ διώκωνται. *
- 13 οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν
 2 ἀλλὰ θέλουσιν ὑμᾶς
 3 περιτέμνεσθαι,
 4 ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχῶνται.
- 14 ^{Top} ἔμοι δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι
 4 εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 3 δι' οὗ ^{Top} ἔμοι κόσμος ἐσταύρωται
 4 ^{Top} καὶ γὰρ κόσμῳ.
- 15 οὔτε γὰρ ^{Split} περιτομὴ τί ἐστιν ^{Split} οὔτε ἀκροβυστία ^{Split}
 3 ἀλλὰ καινὴ κτίσις.
- 16 καὶ ^{L-Dis} ὅσοι ^{Emb} τῷ κανόνι τούτῳ ^{Emb} στοιχήσουσιν, ^{L-Dis}
 εἰρήνην ^{Split} ἐπ' αὐτοὺς ^{Split} καὶ ἔλεος ^{Split}
 3 ^{R-Dis} καὶ ἐπὶ τὸν Ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. ^{R-Dis}
- 17 ^{Sit} Τοῦ λοιποῦ ^{Sit} ^{Top} κόπους μοι ^{Top} ^{Constit} μηδεὶς παρεχέτω·
^{Top} ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω.
- 18 ^{Top} Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ^{Top} μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν, ἀδελφοί·
 ἀμήν.